

Svar på fullmäktigemotion 1/2021: Avgiftsfri frukostservering till grundskolorna / bildnings- och fritidssektorn (fge)

Kommunstyrelsen 16.10.2023 § 340

317/12.01.03/2021

Beredare	Utbildningsdirektör Astrid Kauber Förvaltningschef Tiina Koivisto Servicedirektör, städ- och kosthållstjänster Johanna Tuppurainen fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Kommundirektör Virpi Sailas Kommunstyrelsen ger svaret enligt redogörelsedelen som sitt svar på fullmäktigemotion 1/2021 och föreslår kommunfullmäktige att fullmäktige anser att svaret är tillräckligt och motionen slutbehandlad.
Behandling	Ordföranden förklarade diskussionen avslutad och konstaterade att under diskussionens gång hade ledamot Matti Kaurila gett ett remitteringsförslag och ledamot Carl-Johan Kajanti en tilläggsanvisning till remitteringsförslaget enligt följande: Matti Kaurilas remitteringsförslag: Ärendet remitteras för ny beredning och under remitteringen utreds erfarenheterna av eventuella tidigare försök. Man har kännedom om att bland annat i Masalan koulu har man provat på avgiftsfri frukost med varierande framgång. Remitteringsförslaget understöddes av Anna Sahiluoma, Timo Haapaniemi, Anneli Granström, Carl-Johan Kajanti och Piia Aallonharja. Carl-Johan Kajantis tilläggsanvisning till remitteringsförslaget: Under remitteringen ges förslaget en prisbedömning i vilken kostnaderna för åtminstone följande aspekter har specificerats: ökade kostnader på grund av arbetstiden som övervakning och annat dylikt medför skilt för kosthållspersonal och för övrig personal, preciserad uppskattning av antalet portioner x 2 euro under försöksperioden, kostnader för eventuella extra eller ändrade skolskjutsar. Därtill ska det preciseras om också de barn, vilkas föräldrar i nuläget betalar för frukosten som en del av morgonverksamheten får nedsatt avgift under försöksperioden. Tilläggsanvisningen understöddes av Matti Kaurila, Timo Haapaniemi, Piia Aallonharja, Ulf Kjerin och Anneli Granström. Matti Kaurilas remitteringsförslag och Carl-Johan Kajantis tilläggsanvisning till remitteringsförslaget godkändes enhälligt efter att ordföranden hört sig för om det.
Beslut	Kommunstyrelsen beslutade remittera ärendet för ny beredning. Under remitteringen utreds erfarenheterna av eventuella tidigare försök. Man har kännedom om att bland annat i Masalan koulu har man provat på avgiftsfri frukost med varierande framgång. Förslaget ska också ges en prisbedömning i vilken kostnaderna för åtminstone följande aspekter har specificerats: ökade kostnader på grund av arbetstiden som övervakning och annat dylikt medför skilt för kosthållspersonal och för övrig personal, preciserad uppskattning av antalet portioner x 2 euro under

försöksperioden, kostnader för eventuella extra eller ändrade skolskjutsar. Därtill ska det preciseras om också de barn, vilkas föräldrar i nuläget betalar för frukosten som en del av morgonverksamheten får nedsatt avgift under försöksperioden.

Beslutshistoria

Bildnings- och fritidsnämnden 28.09.2023 § 60

Beredare   Utbildningsdirektör Astrid Kauber
Förvaltningschef Tiina Koivisto
Servicedirektör, städ- och kosthållstjänster Johanna Tuppurainen
fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi, tfn 09 29671 (växel)

Beslutsförslag   Bildningsdirektör Eeva-Kaisa Ikonen

Bildnings- och fritidsnämnden beslutar

1
ge svaret på fullmäktigemotion 1/2021 enligt redogörelsedelen

2
att ett försök med avgiftsfri frukostservering görs i skolorna under en termin från januari 2024 till slutet av maj 2024.

3
att frukostkostnaderna ska beaktas i budgeten.

4
att frukostserveringen och eventuell fortsättning på den bedöms separat efter försöket.

Beslut   Bildnings- och fritidsnämnden beslutade enligt beslutsförslaget.

För kännedom   -

Redogörelse   **Utbildningstjänsternas synpunkt om fullmäktigemotionen**

Servering av avgiftsfri frukost i skolan kan vara ett bra sätt att främja elevernas hälsa, jämlikhet och välmående. Det finns också forskning som stöder frukostservering till eleverna. Enligt resultaten av de nationella skolhälsoenkäterna och enkäten Teaviisari, som regelbundet gjorts i skolorna i Kyrkslätt, äter 20,9 % av fjärde- och femteklassarna inte frukost på vardagsmorgnar, och 34 % av åttonde- och niondeklassarna äter inte frukost på vardagsmorgnar. Dessutom äter cirka en tredjedel av eleverna i årskurserna 8–9 inom den grundläggande utbildningen och första- och andraårsstuderandena i gymnasiet inte skollunch.

Forskningarna har visat att man förbättrar sin kognitiva funktion och sin koncentrationsförmåga genom att äta frukost. Elever som äter frukost är mest sannolikt vaksammast och klarast att lära sig, vilket leder till bättre skolresultat.

Frukost i skolan främjar också elevernas välmående: det hjälper eleverna att få den mängd näringsämnen som behövs i början av dagen, vilket hjälper förebygga sjukdomar och förbättra det allmänna hälsotillståndet och är samtidigt ett bra sätt att lära barnen och ungdomarna hälsosamma

levnadssätt och matvanor. En gemensam frukost stärker också gemenskapskänslan bland eleverna.

Ur jämlikhetsperspektiv säkerställer frukost i skolan att alla elever har möjlighet att inleda sin dag välnärd.

Det skulle vara möjligt att inleda frukostservering läsåret 2024–25. Enligt kosthållstjänsterna kan frukost serveras i alla enheter. Frukosten kunde serveras ca kl. 7.45–8.45 eller enligt överenskommelse i de enheter där kosthållspersonalen börjar först kl. 9.

Frukostpriset är det gällande priset på frukost, dvs. 2,00 €/portion och minimibeställningsmängden 20 portioner. Man ska förbinda sig till frukosten, beställaren ska göra beställningarna elektroniskt till kosthållstjänsternas områdeschef för respektive område en vecka före tidpunkten. Bildningstjänsterna betalar frukosten enligt faktureringen som sker månatligen.

Utbildningstjänsterna ställer sig positiva till fullmäktigemotionen. Om man beslutar servera frukost ska kostnaderna för frukosten beaktas i budgeten.

Fullmäktigeledamot Irja Bergholm lämnade följande fullmäktigemotion vid kommunfullmäktiges sammanträde:

Enligt en skolhälsoenkät från Institutet för hälsa och välfärd äter en påtaglig del av barn i grundskoleålder inte frukost varje vardagsmorgon. Av fjärde- och femteklassare är andelen 26 procent och av åttonde- och niondeklassare så mycket som 41,4 procent. Undersökningar har påvisat en länk mellan hälsosam frukost och skolframgång, alla barn vill ändå inte ha frukost genast efter att de har vaknat, och alla hem har inte likadana förutsättningar att förse med näringsrik frukost. Dessutom har Socialbarometern 2020 visat att coronakrisen har synts i kommunerna som utkomstproblem. 73 procent av socialarbetarna anser att krisen har ökat bland annat behovet av mathjälp, vilket ofrånkomligen även har påverkat eleverna.

I de kommuner där skolorna har erbjudit gratis frukost har resultaten varit positiva. Till exempel i Lappland erbjuds sedan hösten 2019 en frukost varje vecka i fyra skolor som på socioekonomiska grunder valts till ett försök. Frukosten har inte bara hjälpt att orka i skolarbetet, utan också gjort det möjligt för vuxna att mötas utan brådska och att kartlägga utmaningar som eventuellt anknyter till elevens liv. På basis av responsen på försöket har inledningen på skoldagen i gemenskapsanda lugnat eleverna och gett en god utgångspunkt för skolarbetet. Genom att erbjuda eleverna en hälsosamt sammanställd frukost uppmuntrar och lär vi barnen att äta rätt och vi kan förebygga utlösningen av s.k. levnadsstandardssjukdomar.

Vi undertecknade fullmäktigeledamöter föreslår att kommunen i fortsättningen erbjuder eleverna inom den grundläggande utbildningen gratis frukost i skolorna. Genom åtgärden kan vi jämnar ut socioekonomiska skillnader mellan eleverna och göra skoldagarna lugnare. Vi föreslår också att inverkningarna av erbjudande av gratis frukost på elevernas ork och välmående följs upp.

Motionen undertecknades av följande fullmäktigeledamöter: Irja Bergholm, Johanna Fleming, Outi Saloranta-Eriksson, Sanni Jäppinen och ersättare Nina Bogatenko.